BMK3103 / VG3 BILFAGET

Dekk og felger

Fagbok for lette kjøretøy · 24. november 2026.

Innhold

Dekkdimensjon, last og hastighet
Felg og innpress
Hjulbalansering og dekkskader
TPMS og lufttrykk

Dekkdimensjon, last og hastighet

Hurtigoppslag · tyre size, load index, speed rating, dekkmerking, DOT

I 205/55 R16 er 205 nominell bredde i mm, 55 høyde i prosent av bredden, R radial og 16 felgdiameter i tommer. Belastningsindeks må slås opp i tabell. Datokoden viser produksjonsuke og år.

Typisk symptom: Nye dekk har samme dimensjon, men ulik indeks.

Mulige årsaker: Feil variant bestilt eller forskjellig bæreevne/hastighetskategori.

HMS: Bruk angitte løftepunkter. Sikre fjærer og luftfjæring mot utilsiktet bevegelse.

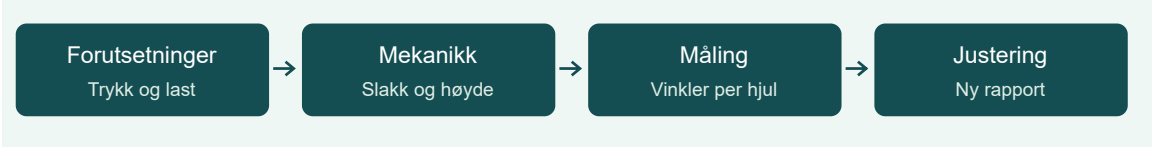
Utfyllende teknisk forklaring

I eksemplet 205/55 R16 gir 205 × 0,55 en nominell sidehøyde på omtrent 113 mm. Det er en geometrisk merking, ikke målt høyde under last. Kontroller også fabrikantens godkjente felgbredde, aksellast og bruksbetingelser.

Kontroll, måling og faglig begrunnelse

Les hele driftsmerkingen og sammenlign med vognkort og anvendelse. Dekkets sidevegg oppgir ikke bilens anbefalte kalde lufttrykk. Kontroller aksellast og bilens trykkskilt.

Systemforklaring og sammenheng



Firehjulskontroll. Sammenlign med måledata for riktig variant og fjæring.

Videre oppslag

Camber, caster og spissing · Felg og innpress

Kompetansemål 15, 16, 17 · Symptomregister

Kildegrunnlag

Tyre markings explained: How to read a tyre? | MICHELIN (Originalkilde – krever internett.) · Krav til dekk | Statens vegvesen (Originalkilde – krever internett.)

Felg og innpress

Hurtigoppslag · wheel offset, ET, rim width, boltsirkel

Innpress er avstanden mellom felgens midtplan og anleggsflaten mot navet. For samme bredde flytter større positiv ET hjulet innover. Bredden påvirker også plassbehovet.

Typisk symptom: Hjulet subber etter felgbytte.

Mulige årsaker: Feil bredde, innpress, dekkdimensjon eller avstand til kaliper.

HMS: Bruk angitte løftepunkter. Sikre fjærer og luftfjæring mot utilsiktet bevegelse.

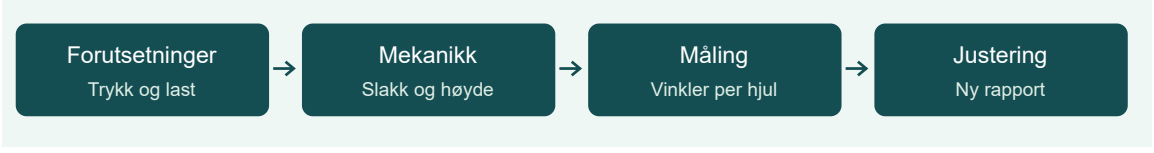
Utfyllende teknisk forklaring

To felger med likt innpress og ulik bredde bygger forskjellig både innover og utover. Kontroller derfor ET og bredde sammen, samt klaring mot fjærbein og brems. Riktig boltsirkel alene dokumenterer ikke kompatibilitet.

Kontroll, måling og faglig begrunnelse

Sammenlign spesifikasjon og godkjenningsgrunnlag før montering. Vurder fri gang ved styring og fjæring, navtilpasning og boltsete. Frigang når bilen står ubelastet beviser ikke at kombinasjonen passer i drift.

Systemforklaring og sammenheng



Firehjulskontroll. Sammenlign med måledata for riktig variant og fjæring.

Videre oppslag

Dekkdimensjon, last og hastighet · Hjulbalansering og dekkskader

Kompetansemål 15, 16, 17 · Symptomregister

Kildegrunnlag

Rim + wheel nave = disc wheel (Originalkilde – krever internett.) · Ombygging av bil | Statens vegvesen (Originalkilde – krever internett.)

Hjulbalansering og dekkskader

Hurtigoppslag · wheel balance, runout, radialkast, ubalanse

Balansering korrigerer ujevn massefordeling i roterende hjul. Et ovalt hjul eller dekkskade kan gi vibrasjon selv etter korrekt massebalansering.

Typisk symptom: Rattvibrasjon i et avgrenset hastighetsområde.

Mulige årsaker: Ubalanse, feil sentrering, radialkast eller ujevn veistivhet.

HMS: Bruk angitte løftepunkter. Sikre fjærer og luftfjæring mot utilsiktet bevegelse.

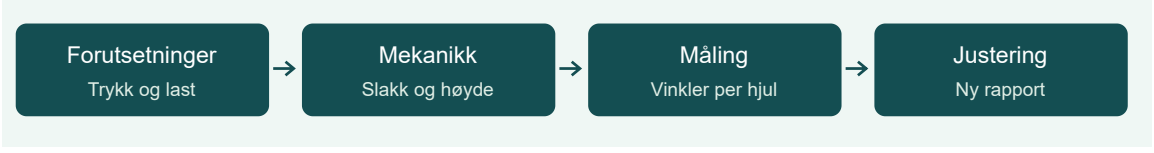
Utfyllende teknisk forklaring

Masseubalanse, ovalitet og sidekast måles på forskjellige måter. En balanseringsmaskin kan vise liten gjenværende ubalanse selv om dekket har en deformasjon. Kontroller også om nav og felg er rene og sentrert i faktisk montering.

Kontroll, måling og faglig begrunnelse

Kontroller skade og dekksete først. Sentrer hjulet riktig på maskinen og kontroller gjentakbarheten ved ny oppspenning. Ved korrekt balanse og fortsatt vibrasjon, mål kast og undersøk dekkets form.

Systemforklaring og sammenheng



Firehjulskontroll. Sammenlign med måledata for riktig variant og fjæring.

Videre oppslag

Felg og innpress · TPMS og lufttrykk

Kompetansemål 15, 16, 17 · Symptomregister

Kildegrunnlag

Wheel alignment, wheel balancing | MICHELIN (Originalkilde – krever internett.) · Tyre markings explained: How to read a tyre? | MICHELIN (Originalkilde – krever internett.)

TPMS og lufttrykk

Hurtigoppslag · tyre pressure monitoring system, dekktrykkvarsling, TPMS-sensor

Direkte TPMS bruker hjulsensorer. Indirekte system sammenligner rotasjonsegenskaper. En nullstilling av indirekte system lærer en referanse og forutsetter korrekt trykk.

Typisk symptom: Dekktrykkvarsel etter hjulomlegging.

Mulige årsaker: Reelt trykktap, sensor som ikke er innlært eller feil referanse.

HMS: Bruk angitte løftepunkter. Sikre fjærer og luftfjæring mot utilsiktet bevegelse.

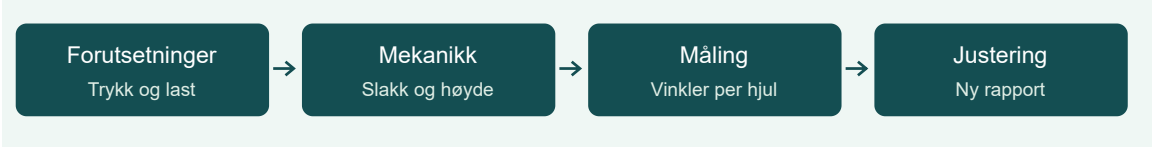
Utfyllende teknisk forklaring

Et indirekte system trenger en gyldig referanse etter korrigert lufttrykk. Hvis man tilbakestiller mens ett dekk fremdeles er lavt, kan systemet lære feil utgangspunkt. Et direkte system kan kreve at sensoridentitet og hjulposisjon registreres på nytt.

Kontroll, måling og faglig begrunnelse

Mål kaldt trykk i hvert hjul. Identifiser systemtypen. Ved direkte måling sjekk sensor-ID og mottatte data. Ved indirekte system korriger trykk før innlæring. Varsel som kommer tilbake krever ny lekkasjekontroll.

Systemforklaring og sammenheng



Firehjulskontroll. Sammenlign med måledata for riktig variant og fjæring.

Videre oppslag

Hjulbalansering og dekkskader · Felg og innpress

Kompetansemål 15, 16, 17 · Symptomregister

Kildegrunnlag

TPMS – tyre pressure monitoring system | HELLA (Originalkilde – krever internett.) · Tyre markings explained: How to read a tyre? | MICHELIN (Originalkilde – krever internett.)